
Obsah

1 Úvod	9
2 Předmět, teorie a metody politologie	13
2.1 Definice politické vědy	13
2.2 Teoretické přístupy v politické vědě	19
2.3 Vztah politické vědy k jiným společenským vědám	23
Literatura	28
3 Behavioralismus	29
3.1 Základní charakteristika behavioralismu	30
3.2 Behavioralismus, resp. „nová politická věda“ v USA	32
3.3 Kritika behavioralismu	39
Shrnutí	42
Literatura	43
4 Teorie politického systému	45
4.1 Počátky systémové teorie: biologie a kybernetika	45
4.2 Systémová teorie v politologii	48
4.3 Definice politického systému (D. Easton)	49
4.4 Prvky politického systému	52
4.5 Kritika teorie politického systému	58
Shrnutí	60
Literatura	60
5 Strukturně-funkcionální analýza	61
5.1 Vztah strukturně-funkcionální a systémové analýzy	62
5.2 Funkce politického systému	65
5.3 Obecné vlastnosti politických systémů: jednota politických systémů	76
5.4 Kritika strukturně-funkcionální analýzy	80

Shrnutí	81
Literatura	82
6 Teorie komunikace	83
6.1 Pojetí komunikace v sociologii	83
6.2 Koncept komunikace v politologii	84
6.3 Komunikace v pojetí K. W. Deutsche	84
6.4 Teorie komunikace a formování národa	92
6.5 Kritika teorie komunikace	93
Shrnutí	94
Literatura	94
7 Teorie racionální volby	95
7.1 Základní charakteristika	95
7.2 Ekonomická teorie demokracie a <i>rational choice</i>	96
7.3 Kolektivní a individuální volba (K. Arrow)	97
7.4 Demokracie a racionální jednání	99
7.5 Kritika teorie racionální volby	103
Shrnutí	104
Literatura	104
8 Teorie her	105
8.1 Teorie her v politologii	105
8.2 Základní pojmy teorie her	107
8.3 Typy her a jejich klasifikace	111
8.4 Kritika využití teorie her v politické praxi	115
Shrnutí	117
Literatura	117
9 Teorie koalic	119
9.1 Dvě tradice studia koalic	120
9.2 Pojetí politických stran v teorii koalic	122
9.3 Dvě hlediska účasti ve vládě-koalici	125
9.4 Typologie koaličních vlád	130
9.5 Četnost jednotlivých typů vlád	136
Shrnutí	139
Literatura	139
10 Pluralismus	141
10.1 Pojetí pluralismu	141
10.2 Zájem – konflikt – skupina	145

10.3	Vývoj pojetí pluralismu po roce 1945	149
10.4	Kritika teorií pluralismu	151
10.5	Reakce na kritiku	154
	Shrnutí	156
	Literatura	156
11	Teorie polyarchie	159
11.1	Vztah demokracie a polyarchie: R. Dahl	159
11.2	Definice polyarchie	164
11.3	Vývoj polyarchií ve světě	167
11.4	Podmínky vzniku a udržení polyarchie	170
11.5	Kritika teorie polyarchie	174
	Shrnutí	175
	Literatura	175
12	Korporativismus	177
12.1	Pojem korporace a koncept korporativismu	177
12.2	Modely vztahu zájmových skupin a státu: definice politických systémů	181
12.3	Typologie korporativismu	184
12.4	Liberální (neo)korporativismus v poválečné Evropě	188
12.5	Kritika teorie korporativismu	193
	Shrnutí	194
	Literatura	195
13	Teorie konsociační demokracie	197
13.1	Pojmová nejednota a odlišná východiska	198
13.2	Nový typ demokratického politického systému?	199
13.3	Návaznost teorie konsociační demokracie na starší koncepce	202
13.4	Trojí pojetí konsocionalismu	203
13.5	Charakteristické rysy konsociační demokracie	210
13.6	Dynamika vývoje západoevropských konsociačních demokracií	213
13.7	Konsociační, nebo konsenzuální demokracie?	214
13.8	Konsociační demokracie jako model pro rozvojové země	217
	Shrnutí	221
	Literatura	221
14	Totalitarismus a jiné nedemokratické režimy	225
14.1	Totalitarismus jako výraz společenské zakotvenosti člověka	225
14.2	Totalitarismus jako politický koncept	226
14.3	Charakteristika totalitarismu (C. J. Friedrich a Z. Brzezinski)	228

14.4	Pojetí totalitarismu (G. Sartori)	233
14.5	Dobový kontext kritiky totalitarismu od sklonku šedesátých let	235
14.6	Jiné typy nedemokratických režimů	237
	Shrnutí	239
	Literatura	240
15	Teorie přechodů	241
15.1	Procesy ukončení nedemokratických režimů	242
15.2	Typologie ukončení režimů: přehled klasifikačních kritérií	244
15.3	Procesy nastolování demokracie	249
	Shrnutí	255
	Literatura	255
16	Teorie modernizace	257
16.1	Rozvoj jako nezávislý politický fenomén (E. Shils)	258
16.2	Modernizace a institucionalizace (S. P. Huntington)	262
16.3	Kritika Huntingtonovy klasifikace politických režimů	272
16.4	„Modernizace“ teorie modernizace (D. Apter)	273
	Shrnutí	274
	Literatura	274
17	Teorie závislosti: model centrum–periferie	277
17.1	Vztah centrum–periferie a konceptuální mapa Evropy (S. Rokkan)	278
17.2	Vztah rozvinutých a rozvojových zemí: difuzionismus v politologii	284
17.3	Model semiperiferie (P. Evans)	289
17.4	Teorie závislosti (F. H. Cardoso, E. Faletto)	290
17.5	Kritika difuzionismu a teorie závislosti	291
	Shrnutí	292
	Literatura	292
	Jmenný rejstřík	295
	Věcný rejstřík	299